

Előfizetési díj:
 Egész évre . . . 10 K — f.
 Fél évre 5 K — f.
 Negyed évre . . . 2 K 50 f.
 Egyes szám ára 20 fillér

Hirdetmények:
 3 hasábos peticior egyszer
 18 fillér, többszöri hirtetésnél 14 fillér.

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

politikai, társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A lap
 szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez (Wlassics-utca 25. sz.), az anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhivatalhoz (Ujváros-utca 25. sz.) küldendők.

Kéziratokat
 nem küldünk vissza.

● megjelenik minden vasárnap reggel.

Uj korszak, régi emberek.

Az egész ország közvéleménye ezekben a kritikus napokban a politika nagy kérdéseivel foglalkozik. Egyik jóslat a másikat éri; egyik szó felmagasztalja az égit a kibontakozás apostolait, a másik lerántja a sárba s a nemzet tétován nézi a történetket, hallgatja és olvassa a szóáradatot, de nem tudja, még csak nem is sejt: mit várhat, mit remélhet az új helyzettől.

Hangulat és szimpatia dönti el a közvélemény irányát; nem az indokok és ellenérvek. Aprólékos kérdéseken jut zátonyra az alkotmány hajója s feltámad sirjából a gravámen politika.

Tisza István gróf ma már Magyarország miniszterelnöke s kormánya élén bevonult a képviselőházba, ahol vihar, tomboló ellenszenv fogadta. A béke jegyében született meg, a béke zászlója alatt akarta működését megkezdeni az új kormány s már-már azt remélte az ország, hogy visszatérnek a csendesebb idők, de az ellenzéknek jobban tetszett meghiusítani az első lépés sikerét, mint meghallgatni a kormányelnök programját s valószínű, hogy újra az

obstrukció lesz az ur a magyar parlamentben.

Gróf Tisza István tehát kedvezőtlen előjelek közt indult el rögs útján, amelyen nem csak a hatalom virágai, hanem éles tövisei is teremnek.

Az új miniszterelnök nem népszerű ember s abban, hogy útjában nagyon sok akadályra fog bukkanni, nagy része van ennek a népszerűtlenségnek. Hogy miért nem népszerű? Legtöbbször talán okát sem tudják adni. Hivatkoznak apjára; a korrupcióra; s jogfeladó politikai rendszerre, amelyek vesszőparipái voltak az ellenzéknek s bőséges tárházai a hazafias felbuzdulásnak. Mindezek azonban még bizonyításra várnak s be nem bizonyított állítások alapján, egy ismeretlen program és gyanús kormányzati szellem még nem lehetnek józan indító okai annak, hogy az ország alkotmánya válság elé állítsassék.

Ez a mi szerény nézetünk, akik habár híven szolgáltuk mindenkor a szabadelvű eszméket, de soha a politikai klikkek uralmát nem hirdettük, nem szolgáltuk.

Távol legyen tőlünk, hogy magasztaló szöveget ejtsünk s a politikai élet előterébe

került férfiak még ki nem tüntetett nagy tulajdonságait dicsőítsük. Az elismerésnek a sikert követnie kell s a politikust nem a szimpatia vagy ellenszenv mértékével kell mérni. Tisza István gróf a jövő államférfia s csak a jövő szolgáltathat neki vagy elleneinek igazságot. Aki fagyot jósol, napsugaras enyhe hajnal szégyenítheti meg. Korán volna még azt mondani, hogy az új miniszterelnök kormányzata megfelel a nemzet nagy érdekeinek, de azt láthatjuk, hogy ellenfeleinek taktikája azokat kockára teszi.

Itt, a mi kis világunkban, az új miniszterelnök neve és egyénisége — ne tagadjuk el — nem tudott lelkesedést kelteni. A szabadelvű eszmék hívei is aggodalmasan várták a történendőket, de a kibontakozás első jeleire is jóleső megnyugvás támadt, hogy legalább a törvényes mederbe való visszatérés lehetősége mutatkozott. Viszont azonban még azok is, akik nem vallották Tisza István gróf elveit, ma már nem osztatlan hívei az obstruktoroknak.

A várakozó álláspontra való helyezkedés, a béke helyreállítása után való vágy jellemzi itt a vidéken a politikai hangula-

TÁRCA.

Egy szál rózsáért . . .

Irta: Anatol France.

. . . Piros rózsát viselt a keblére tűzve, egy teljesen kinyillott piros rózsát, de nemesak egyszer, hanem naponként — folytonosan. Ez mindenkinek feltűnt a fürdőhelyen, de különösen Guérard Henri gróftörte a fejét rajta. — Ugyanis az képezte egyedüli foglalkozását — szép asszonyok fölött töprengeni. Habár e téren elég sokra vitte — de ez esetben minden tudományá cserben hagyta.

Pedig minden lehetőt elkövetett, a fürdőhelyen található összes rózsákat megvásárolta — hasztalan — kibérelte 8 napra a rózsza behozatalt s argus szemekkel őrködött, — hogy abból egyetlen szál sem kerül eladásra, ez is hasztalan volt. Gondolta, hogy talán szállodabeli lakásában van egy termő rózsatöve — de kipuhította, hogy ebben is tévedett. . . a valót nem volt képes kitalálni.

. . . Piros rózsát viselt a keblére tűzve, egy teljesen kinyillott piros rózsát, de nemesak egyszer, hanem naponként.

Guérard Henri gróf dühösen szaladgált fel s alá fényüzéssel berendezett salonjában, ökölbe szorított kezét néha-néha oly erősen csapta a

kis filigrán asztalához, hogy a rajta elhelyezett nippék nagyon is baljóslatú táncot jártak. Kedvence kutyájával is érezteté haragját, mert azt is néhányszor jól oldalba lökte, mire az ártatlan állat nyöszörögve bujt a pamlag alá. Még belépő komornyikával is éreztetni akarta haragját, mert olyat ordított reája, hogy az szegény ijedtében alig találta meg az ajtót.

Vége kissé lecsillapodott haragja, fejét tenyerébe hajtva gondolkodott. Természetes, hogy gondolatainak tárgya a bájos szőke asszony volt.

Gabriéliának hívták — Marcot Gabriéla. Ennyit mindjárt első nap megtudhatott a vendégkönyvből. Egyedül jött, minden férfi vagy nő kíséret nélkül — ezt komornyikja puhatolta ki az ő megbízásából.

A szép Gabriéla megjelent korán reggel a tengerparti sétákon, napközben is lehetett látni, mindig izléses öltözékben, mindig szebben, bájosabban — és a piros rózsza soha, de soha sem hiányzott . . .

Addig tépelődött Henry gróf a titok fölött, honnan is veszi naponként kétszer azt a friss rózsát? mignem gondolatai öntudatlanul az álom világába értek át — keze lehanyatlott, feje a puha selyem pamlagra dőlt — elaludt.

Aludt mélyen és álmodott szépet, gyönyörűt, amely őt kimondhatatlan boldoggá tette. Álmodta, hogy megismerkedett bájos ideáljával, Gabriélával, megvallotta neki, hogy szereti,

imádja, első perctől fogva midőn meglátta s nélküle nem akar élni! Gabriéla, kinek szintén tetszett az éjszemű Henri gróf, nem is vonakodott neki bevallani, hogy ha szép tüzes szembe tekinthet, kimondhatatlan édes érzés löpődik szívecskéjébe. Mondj kis angyalom »igent«, esedezett Henri gróf s meglásd, nem lesz a világon boldogabb pár nálunknál!

— »Igen??« — »Tehát: Igen!« rebegette a szép kis asszonyka s boldogan nyugtatá piruló arcát tüzes szemű imádójának széles vállára, ki gyöngéden, mint a gyermeket, tartotta karjai között s lehelte az első esőket a márványtisza homlokra. A lakodalom nemsokára legnagyobb esőndben megtörtént.

Most itt e fürdőhelyen időznek s a következő beszélgetést folytatja szép kis feleségével: „Gabriélem, szerelmem, kérlek, beszélj valamit a piros rózsáról, emlékezzél édes, hogy ezt megígérted!“

— Nagyon szívesen, tehát halldd a piros rózsza történetét: Mikor még rózsákat árultam a Sebastopolboulevard sarkán, — hisz' tudod, hogy rózsárus leány voltam? — akkor legjobb vevőim egyike Marcot vicomte volt, de ő mindig csak azt a rózsát vásárolta, amelyet én viseltem feltűzve, — s ezt naponta.

Egy délután eljött, de szokása ellenére nem vett semmit, hanem azt kérdezte: hajlandó volnék-e helyemet föleserélni? Én »igent« mondtam s így lett belőlem vicomtesse. De mindön már

tot. A bizalom nem feltétlen, sőt talán a bizalmatlanság az alaptónus, de ha közülünk kerülne ki a parlament, az obstrukció leszerelt volna, helyet adva egy jogosultabb, egészségesebb nemzeti és gazdasági akciónak.

A fővárosból egyébként szintén olyan hírek érkeznek, hogy az obstruáló pártok leszerelnek, de támadhat helyette egy újabb bonyodalom a néppárt magatartásában. A néppárt dolgai azonban csodálatosképen nálunk, ahol állítólag a társadalom minden rétege át van hatva néppárti ideákkal, alig kerülnek szóba.

A viharos napok izgalmai között csendesen elhagyták a helyeiket az előbbi kormány azon tagjai, akiknek az új kabinetben nem jutott hely. Csendesen, zajtalanul távozott el két olyan férfi, akiknek eszméi, gondolatai, munkásságuk nyomai nem fognak oly hamar elmúlni, mint hivataloskodásuk néhány esztendeje, sőt alapjai lesznek a jövő kulturális és gazdasági evolúciójának.

Az egyik Wlassics Gyula, Zalaegerszeg város szülötte, a másik Darányi Ignác, a magyar gazda atyja.

Wlassics Gyula érdemei bele vannak építve a nemzeti művelődésnek emelt iskolákba, bele vannak szöve újabb kulturánk történetébe, fel vannak írva annak minden lapjára. Böles, öntudatos fő, magyar szív, ügyes és szerencsés kéz hatalma majdnem egy évtizedig őrködött a magyar nemzet kulturális érdekei felett.

Míg Wlassics Gyula a magyar nép szellemi megerősítésén munkálkodott, Darányi Ignác a kenyérét, munkájának gyümölcsét akarta biztosítani s jólétét előmozdítani. A kis ember sorsának javítása volt politikájának sarkpontja; az a magasztos szociális

a neje voltam, mindennap rózsát kellett viselnem, egy teljesen kinyílt piros rózsát . . .

Midőn egy év előtt meghalt, utolsó pillanatban, mielőtt örök álmra esukta volna le szemét, megkért, hogy a virágot tovább is viseljem, s ő vagy a mennyből vagy a pokolból, már a szerint, ahová jutott — őrködni fog, hogy fogadalmamnak jelét viselem-e, azaz, hogy a piros rózsát feltüzöm-e keblemre, mint eltörülhetetlen emlékének jelét s iránta érzett szerelmem bizonyítékát . . .

»Oh Gabriéle? hát most is őt sze . . .?»

»Igen! most is viselem a rózsát, nézz ide . . . kacagott fel a bájos asszonyka s e szavaknál átnyújtotta neki a keblére tűzött piros rózsát. — Henri gróf gyorsan a virág után nyult s megérinti: a rózsza mesterséges volt.

Eddig tartott az álom.

Guérard felébredt. A szalonban nyomasztó volt a hőség. A délutáni nap sugarai utat törtek a nehéz pelushe függönyökön át s különféle alakokat rajzoltak a szőnyegre. A gróf álomittasan, még kissé bizonytalan lépésekkel ment az ablak felé, hogy azt felnyissa.

Kinézett — s e pillanatban ment az ablak alatt Marcot Gabriélla, szebb és bájosabb volt mint valaha. Egyszerű fekete csipke ruha fedte kecses alakját, melynek sötét színe emelte hófehér arcát s remekül illett szőke hajára nagy

gondolat, amelynek apostolai napról-napra szaporodnak, mert a humanizmus a szülőanya s nemes szív a nevelője.

Ujabb politikai életünk ezen két kiváló alakjától bucsuzzunk el avval az igérettel, hogy eszméiket megőrizzük, műveiket megbecsüljük.

Pusztulunk.

Mikor vasárnap délelőtt kirajzik a nép a templomból, a kisbíró a nyakába akasztja a dob, sorra járja a falut és: adja tudtára mindenneknek, akiket illet . . .

Az utcai láрма elül, a kíváncsi nép apraja nagyja várja, hallgatja, miről pereg a dob.

Várom, hallgatom én is és a dobszó szívembe nyílal, mert a legtöbbször olyan szomorú, leverő dolgokat hirdet az a dobos. Hirdeti a nép, a kis emberek pusztulását. A hirdetésnek leggyakoribb az a nyitánya, hogy valakinek el kell adnia a földjét, házáat, szőlőjét. Még szomorubb, mikor az ingó-bingó jószág elárverezését hirdeti a dobos, mert az az utolsó stáció a nyomorúság felé.

Nagyon, de nagyon szomorú ez a dolog. A mi népünknek, az apró kis embereknek a lélekarhangja ez a dobszó. Mikor pedig a kótyavetyén elkövetkezik a megválás a földtől, attól a drága, édes anyai földtől, a régi apai háztól, a keservesen szerzett ingóságától, akkor újból pereg a dob, leüt e dobos s a dobszó már a gyászának, siralomnak, az elválásnak a bucsuztató harangszója.

És ez nemcsak minálunk van így; az egész országban sincs különben. Általános a panasz a nép, a kis emberek rohamos szegényedéséről.

Bizony pedig ezen általános, rohamos elszegényedésben a mi vármegyénk nem utolsó helyen áll.

Ha visszagondolunk csak a három négy évtized előtt uralkodott állapotokra, meg kell döbennünk, hogy e vármegye az elszegényedés mily meredek lépcsőjén száll alább és alább.

Volt vagyonszámok nevezhető kisiparos osztályunk. A legtöbbször mesterségén kívül volt háza, földje, rétje, szőlője. Voltak tehenei, egész kis konda sertése, az udvar tele baromfival. És ma? a földbirtok csaknem teljesen kiesuszott a lábuk alól; oda lett a ház is, vagy csak harmad negyed részben van meg az apai anyai örökség. Ami még meg van is, azt a jelzálogtartozás kamatai s az adóhátralék csendesen, de biztosan előrölgetik.

fekete kalapja. Fekete csipke esernőjét felnyitotta s véletlenül felpillantott s meglátta Guérard grófot, mint követi mohó, szenvedélyes pillantásokkal minden mozdulatát. A piros rózsza ott pompázott kebelén — ezt látva — a gróf arcán gunyos mosoly jelent meg, eszébe jutott az álom.

A fürdő saison rég véget ért, néhány hét még s ujra meg is kezdődik. De Guérard Henri gróf még mindig ott tartózkodik, csak lakását cserélte fel.

Ez így történt: az nap, midőn álmát elbeszéltem, jó barátok társaságában ebédelt. Természetes, hogy beszélgetésük tárgya Marcot Gabriélla volt, mert közülük alig volt egy, ki ne bolondult volna az érdekes arcú asszonykájért, csak hogy nem vallották úgy meg egymásnak, mint Henri gróf, ki fünek-fának elmondta boldogságát — hogy szeret. Most azzal a kijelentéssel lepte meg a vacsorázó társaságot, hogy állítása szerint, a piros rózsza, melyet a szép Gabriélla visel — nem valódi — hanem mesterséges.

Pezsgőtől már kissé mámoros volt s így ropant haragra lobbant, midőn észrevette, hogy a körülülők kétkednek szavai igazságában.

Oly merész volt kijelenteni, hogy állítását kész bebizonyítani, ha követik őt a parkba, a hol most Gabriélla a zenét hallgatja. Mindnyájan elhagyták helyeiket s követték a grófot.

A földmives osztály legkevésbé sincs különben. Mennyien megváltak már közülök is az életet adó, őket egyedül fenntartani képes öröklött földesekétől? Rászoritotta őket a megélhetés folytonos nehezbedése, a pangó gazdasági élet, de főleg a szertelen behatolni akarás a modern életviszonyokba, a paraszt luxus és ennek egyenes leszármazója, a könnyelmű adósság csinálás.

Igaz, hogy az iparos osztálynak is sok újkori büne van. Kártya, kávéház, koresma egész iparostársaságok jóvoltából élnek. De két óriás, legyőzhetetlen ellenség is nyomja iparosainkat feltarthatatlan, rettentő erővel: a nagy osztrák gyáripar mindent legyőző versenye és a szabad iparnak tulságig vitt liberalizmusa. E két óriási suly alatt menthetlenül összerokadt annál is inkább, mert a modern társadalmi életet szintén erősen megkóstolták, folytatják; pedig a modern társadalmi és állami élet egyre több és nagyobb követeléseket támaszt a polgársággal szemben.

Még csak nem is igen régen közmondás volt, hogy minden mesterségnek arany a feneké.

Azóta azonban a mesterség iparrá nemesedett, az aranyak azonban se hire se pora. Fokozza még kisiparosaink sulyos helyzetét az is, hogy beütött a vasuti zóna. Az olesó utazás utján egész népvándorlás áramlik a főváros és a nagyobb gócpontok felé s itt szerzi be a közönség iparneműekben való szükségleteit. Hogy silány, gyári árut kap, leginkább osztrákot — oda se neki. Olesón kapja meg, mondja ő — s markába nevet az eladó, mondom én.

A földmivelő osztály pedig az egész világverseny nyomasztó hatása alatt nyög.

Ez a verseny neveltséges esekélységig lenyomta a gabonaárakat, holott a produkálás munkája mind drágább lesz. Azzá teszi a föld fokozódó szegénysége, amely mindig intenzívebb kulturát követel; a gazdasági gépek beszerzése és a munkaerő drágulása. A szőlőbirtokot pedig a filoxera, peronospora, lisztharmat eszi ki a kisgazdák kezéből. Ma már a szőlők munkája — nem is említve, hogy az valóságos tudományává vált — a különféle védekezések miatt annyira költségessé vált, hogy a szegény ember alig bírja ki. Egy darabig küzd a fenyegető veszedelmekkel, mikor azután a szőlő pusztulóban van, újra kerül az is.

A nép pusztulása a nemzet gerincének korhadását jelenti. Pedig a gerinc tartja föl az egész szervezetet; ebből fakad a jelen ereje s ez ismét a jövő reményének, fejlődésének és boldogulásának biztató esillaga. Ha pusztul a jelen ereje, halványodik a jövő esillaga s ha a pusztulás nagyobb méreteket ölt, bizony végképpen

Rövid keresés után megpillantották; egy öreges ur mellett ült s élénken beszélgetett vele. Az egész fürdőző közönség élvezte a zene hangjainál az enyhe estét — csak úgy hemzsegett a tér a sok néptől — s mindenkinek feltűnt a bájos szelidszépességű nő az öreges ur mellett. Találgatták: talán az apja vagy férje?

Guérard gróf minden habozás nélkül hozzálépett, letépte a keblére tűzött rózsát s átnyújtá a mellette állók egyikének.

E percen hátratántorodott, de nem ama meglepetésében, hogy a rózsza nem mesterséges, hanem hogy élő, valódi illatos volt s most a mellette álló barátok hazugnak fogják bélyegezni, hanem azért tántorodott meg, mert erős areulütést kapott.

Másnap reggel szemben állt Guérard Henri gróf a szép asszony férjével: Marcot párisi ügyvéd és képviselővel. Tanukul az előbbi részéről a fürdő orvos s egy ezredes, utóbbi részéről a vacsorázó társaság két tagja szerepelt.

Ez az oka, hogy Guérard Henri gróf még mindig fürdőhelyen tartózkodik, csak a lakását cserélte fel. Az őszi szél kegyetlenül sivított az elhagyott dísztelen sírhalmon, a tél hólepellet vonta be . . . s most, hogy ismét nyár van . . . fű nőtt fölötte.

leesik az a csillag s a megsemmisülés rettenetes sorsa vár rájuk.

Minden erővel és igyekezettel utját kell állnunk ennek a korhadásnak. Meg kell változnia a mai helyzetnek minden téren: politikában és közgazdaságban, erkölcsben és szellemben, a kulturában és társadalmi élet nyilvánulásaiban. Erős faji és nemzeti érzületnek kell lüktetnie az élet minden terén, minden ponton. És ennek első feladata legyen, hogy a nemzet gerincének, a földműves és iparos osztálynak segítségére siessen, ezt a korhadástól megmentsse s nemzetfenntartó missziójára képesítse.

Mert ha ez a gerinc elkorhad, akkor a legbecesebb emberi javak és érdekek is rossz keletnek s ez a kótya-vetye, ez a vásár ennek az ezer évet meghaladott nemzetnek szomorú, csúfos és gyászos bukásához vezet.

A tüdővész.

Többször említettük már, hogy a dunántúli vármegyék közül Zalában hal meg a legtöbb ember tuberkulózisban. Ez a statisztikai adat — fájdalom — a legutóbbi jelentések szerint is változatlan maradt. Méltó tehát, hogy érdeklődjünk a tuberkulózis elleni védekezésre irányuló mozgalmak iránt.

A legközelebbi nemzetközi kongresszus Párisban lesz s azon Magyarországról is több tudós orvos vesz részt.

Magyarország statisztikájának egyik szomorú lapja az, amelyen a tüdővészben elpusztultak száma van feljegyezve. Egyre terjed a gyilkos kór és még nyugaton régóta védekeznek ellene, a magyar társadalom csak legujabban szervezkedett a legveszedelmesebb ellenségével való küzdelemre. A »Sanatórium Egyesület« a tüdővész elleni védekezést s a betegség által sújtott szerencsétlenek istápolását tűzte ki feladatául. Az Egyesület legutolsó közgyűlésén dr. Korányi Frigyes nagyszabású záróbeszédet mondott, amelynek át kellene mennie a köztudatba, hogy a tudomány s a humanizmus magasztos munkáját mindenki megkönnyítse, sikerét előmozdítsa.

A tudós orvos azt mondja, hogy a küzdelem a tuberkulózis és annak alapján a fejlődő tüdővész ellen az egész polgári világon folyamatban van. A mai helyzet sarkpontját két körülménynek mind tágabb körökben fölismérese képezi, valamint annak, hogy a tüdővész gyógyítható betegség mindaddig, míg az emberi szervezetben tulságosan el nem hatalmasult.

Ameddig ezen ismeretek megállapítva nem lettek, fatalisztikus megadással, tétlenül nézték a népek a tüdővész pusztítását, mint megmáshatatlant és azért senkit sem terhelhet a felelősség azon szerencsétlenségért, hogy ellenőrzés és gát nélkül terjedt tova a tüdővész századokon át. A mely mértékben az orvosi tudomány kiderítette a betegség természetét és az ellene való védekezés útjait, azon mértékben lettek fölírva a népek lehangoltságából.

A tüdővészhalálosok hivatalos bejelentése a kulturális államokban ma már nagy pontossággal teljesítetik, úgy, hogy az 1901. évi Londonban tartott nemzetközi tuberkulózis-kongresszuson tett előterjesztések teljes leplezetlenségben, megállapított számokban tüntették föl azon borzalmas művet, a melyet a tüdővész, illetőleg az azt okozó, alig képzelhető kiesinyűgű lények: a gümöbacillusok az emberi nemben végeznek. A rendelkezésre álló statisztikai számításokból kitűnt, hogy magában Európában évenként több mint egy millió és százezer ember hal meg tüdővészben.

A halálesetek ezen számából következtetünk a betegek számára és a sok évi számításokból beígazolt tapasztalás szerint a betegek számát legalább hatszor olyanakk kell venni, mint a milyen a haláleseteké, úgy, hogy föl kell venni, miszerint Európa 396 milliónyi népessége között állandóan hét millió tuberkulózis beteg található. Azt is kimutatta az évtizedekre terjedő megfigyelés, hogy ezen betegek legnagyobb részét 20 és 40 év közötti korban levők képezik és hogy a betegek nagyobb fele férfiemű.

Számolja föl valaki, mennyi olyan bánat és nyomor szövi át a civilizált országok népeinek kedélyvilágát, amely a tüdőbeteg családtag fölötti aggodalom és gyászból ered! Számolja ki valaki, mennyi szellemi és anyagi munkaképesség és erő vesz el a tüdőbetegeknek aránylag

fiatal korban elhalálása következtében, mennyit vesz az országok védereje, mikor a lakosságnak egy ilyen jelentékeny része beteg, tehetetlen, pusztulásra szánt! A gümőkór ezen vésteljes hatása azonban nem egyenlő mértékben nehezedik az egyes nemzetekre és rendkívül fontosak azon tanúságok, amelyek az idevonatkozó adatokból kiváglanak.

Az óriási orosz birodalomban minden millió lakosra 3986 tuberkulózis halálesetet mutat ki a statisztika. Mindjárt Oroszország mellett áll Ausztria minden millió lakos után 3625 halálesettel, Magyarország 3484-el, Franciaország 3023-al, Németország lakossága között a halálzási arány egy millió lakos után már csak 2245, Angolországban pedig ennek is csaknem fele, tudniillik 1358 és csak kevéssel több Belgiumé és Skandináviáé.

S ha kutadjuk, miben rejlik ezen roppant különbség oka? A kérdésre minden kételyt kizáró módon megadja a választ a statisztika.

A különbség okát tisztán és egyedül a betegség ellen alkalmazott országos védekezés erője és ideje képezi.

Érdekes, de egyszersmind tanúságokban gazdag jellemvonásokat mutat föl a tüdővész elleni védekezés Európa három vezető nemzeténél, tudniillik: Angol-, Német- és Franciaországban.

A XIX. század elején Angliában és kivált óriási lakossága fővárosában, Londonban, a tüdővész pusztításai olyan rémesek voltak, hogy az orvosi szójárásban a tüdővést morbus londonensis, londoni betegségnek nevezték el. Mihelyt az angolok erről meggyőződtek, gondolkodni kezdtek a védekezésről és e téren is élesen kiemelkedik az angol faj gyakorlati elmeiránya. Mielőtt még más népeknél valamely megbízható utmutatást tudtak volna megszerezni a tüdővész elleni védekezés megkezdésére, az angolok azon egyszerű tapasztalatból indulva ki, hogy a tüdővészre hajlandó legtöbb ember satnya, viszont a jól fejlett és táplált emberek ritkán esnek tüdővészbe; továbbá azon tényből, hogy rossz levegőben élő emberek gyakran szenvednek köhögésben, jó levegőben pedig a köhögős beteg meggyógyul, és végre abból, hogy a tisztaság az egészségnek minden irányban kedvez, szenny pedig minden irányban árt: ezen általános érvényességű igazságokból kiindulva az angolok már 1838-ban gyógyintézeteket állítottak föl jótékony adományokból szegények számára, kedvező tekvésű és tiszta levegővel bíró tájékokon, melyekben szabad levegőn való tartózkodás, jó táplálkozás, rendszeres mozgás és a test tisztasága által érték el azt, hogy a betegek visszanyerték munkaképességüket és gyakran egészségüket is, s a mint ezen sikerekről meggyőződtek, hozzáfogtak a sanatóriumok szaporításához, tengerparti üdülőhelyek alkotásához.

És olyan eredményt értek el, amely számokban fejezhető ki: fokozatosan leszállott a halálzási arány odáig, hogy az utolsó tíz évben az már 66 százalékkal kisebb lett, mint azelőtt volt, vagyis míg a XIX. század első felében 40 millió angol közül tüdővészben meghalt átlag évenként 162.900, addig az utolsó tíz évben már csak 54.320, azaz: évenként 108.640-el kevesebb, és mostani 42 millió lakossága mellett, hetven évre visszanyúló munkásság folytán Angliában évenként mintegy 20.000 emberrel kevesebb hal meg tüdővészben, mint a nem egészen 20 millió lakossága magyar birodalomban.

Németországban lett először gyakorlatilag bebizonyítva, hogy tüdőbetegek nemesak enyhe klímájú helyeken gyógyulhatnak, mint a milyen Olaszország, Madeira, az angol tengerpartok és mások.

Koeh utmutatásai alapján korán megkezdődtek a közegészségügyi intézkedések. Az első népszanatóriumot szegények számára 1892-ben egy frankfurti filantropikus egyesület állította föl s ez után egyik népszanatórium a másik után emelkedett. Sanatóriumi főkegyesületek alakultak s az 1894-től lefolyt kilenc év óta Németországban fölszaporodott a sanatóriumok száma több mint százra s Németországban évenként 50.000 szegény tüdőbeteg részesül sanatóriumi ápolásban és gyógyításban, és hogy ezen intézkedések összehatása alatt Németország tuberkulózis-halandósága több mint harminc százalékkal megkisebbedett.

Franciaország a gümőkór ellen szintén nagyarányú intézkedéseket tett. A tüdővész pusztításainak fölismérese odavezetett, hogy a gyer-

mekek közt a gümőkóros betegek lettek legkiválóbb gondozásban részesítve és ma már 28 gyermekszanatórium áll fönn, a melyekben 4000, többnyire gümőkóros beteg gyermeknek van helye, s ezenfelül 3000 gyermek küldetik nyaraló-kolóniákra.

A tüdővész elleni védekezés ma világmozgalom, megindult még a Balkán-félszigeten is, tetszet kezd öltetni az európai Törökországban, Egyiptomban, virágozik Észak-Amerikában, Japán sajtós hévvel és intelligenciával kapcsolta magát a láncolatba és világmozgalmi jelleme kifejezésére jutott az internacionális tuberkulózis-kongresszusokban, Magyarországon ennek a mozgalomnak az eredménye az Erzsébet-szanatórium létrejötte, amelyben az olyan betegek csoportja talál ápolást és gyógyulást, a kik társadalmi viszonyaiknál fogva a sanatórium nélkül betegségüknek elhagyott martalécai volnának. (A betegek ápolása mintaszerű, gyógyításuk nagy sikereket mutat föl; mindegyikükben a tüdővész elleni védekezésnek egy kisebb vagy nagyobb nyomatékos munkása hagyja el az intézetet.) Kifelé való hatásában a sanatórium elsősorban egy zászló, a mely körül csoportosulnak mindazok, a kik a pusztító népbetegség elleni küzdelemben résztvenni hivatást éreznek. Az ezen kapcsol által körülvevett testület szolgál az országban serkentő példának, a fejlődési út mintájául, a humanisztikus tevékenység iskolájául, sőt már ma is mondhatjuk, hogy szolgál a tüdővész gyógyításában az orvosi képzés egyik tényezőjéül; az orvosnövendékek, sőt az orvosi gyakorlat szakférjainak egy jelentékeny száma látogatja meg évenként az intézetet, nem csupán szemlélet vágyából, hanem az intézeti eljárások s az élettel való megismerkedés céljából is.

Követve a más országokban is szükségeseknek bizonyult intézkedéseket, oda kell hatnunk, hogy szaporodjanak az országban a sanatórium-egyesületek és általuk a népszanatóriumok, hogy az üdülésbe eljutott betegek további megfigyelés alatt tartathassanak.

Ezek a feladatok kétségen kívül nagyok és megoldásuk sok és nagy nehézségek leküzdése nélkül nem érhető el. Fájdalommal látjuk, hogy a belügyminiszterium hivatalos kimutatása szerint 1901-ik évben a magyar birodalomban tüdővészben meghalt 70.791 ember! 1903. január havában Magyarországon 6193, februárban 6158, márciusban 7557 ember. Egy hónapban 7557!

Márciusnak minden egyes napjára 244 tüdővésztes beteg halála esik! Mit szóljon hozzá az emberszeretet, mit szóljon hozzá a józan nemzetgazdasági számítás, mit szóljon hozzá a magyar állam hatalmi állásának érdeke?

Ki nem érzi át az események folyásából, hogy mi magyarok talán inkább, mint más nemzetek, mindenek fölött saját erőnkre vagyunk utalva, pedig a nemzet erejének első alapját a lakosok száma és egészsége képezi. Ezt az igazságot hirdette egykor az angol parlamentben Gladston. Ezt mondotta el képviselőházunkban Széll Kálmán miniszterelnök s azért azt a népbetegséget, a mely népesedésünknek legkártékonyabb ellenségét képezi, a tüdővést le kell küzdeni minden erővel.

Munkások védelme.

A kereskedelemügyi miniszter a vármegye közönségéhez rendeletet bocsájtot ki, mely rendeletben a munkaadók betegségélyző-járulék fizető kötelezettségeinek megállapítási módját szabályozza. A törvény idevágó rendelkezéseinek egyöntetű alkalmazását célozta e rendelet kiadásával a miniszter, mert az iparhatóságok eddigelő e tekintetben eltérő gyakorlatot folytattak.

A rendelet körülírja, hogy az 1891. évi XIV. t.-e. megállapítván a munkásoknak betegség esetére való kötelező biztosítását, a munkások bejelentését és az utánuk esedékes járulékok befizetését ugyanezen törvény 22. §-a a munkaadók köteletségévé tette. Ha a munkaadó a bejelentést elmulasztja, kihágást követ el, amelyért büntetendő s ezen felül a be nem jelentett alkalmazott után esedékes járulékot is sajátjából tartozik befizetni az illetékes betegségélyző pénztárba.

A törvény 76. §-a kimondja, hogy azok a vitás kérdések, melyek a betegségélyző pénztár és a munkaadók között, az utóbbit terhelő befizetési kötelezettség iránt keletkeznek, az

iparhatóság által az ipartörvény 176. §-a értelmében döntetnek el, az iparhatóság határozata ellen felebbezésnek nincs helye, a meg nem elégedő fél azonban igényeit a törvény rendes útján érvényesítheti.

A törvény ez alkalmazásánál merültek fel az iparhatóságok között nézeteltérésnek s ez indította a minisztert arra, hogy kimondja, miszerint azok a vitás kérdések, melyek a munkaadót a betegsegélyző törvény 26. §-a alapján terhelő fizetési kötelezettség iránt keletkeznek, ezután a betegsegélyző törvény 76., illetve az ipartörvény 176. §-a szerinti eljárás után bírálандók el s így a kihágási ítéletekben sem a fizetési kötelezettség, sem a fizetendő járulékok összege nem állapítható meg.

Az alkalmazott be nem jelentése miatt való fizetési kötelezettség azonban csak az esetben terheli a munkaadót, ha alkalmazottja tényleg biztosításra kötelezett volt; az ezen alapuló járulékfizetési kötelezettség a munkaadóval szemben mindaddig nem érvényesíthető, míg a megindított kihágási eljárás jogerős ítélettel be nem fejeztetett.

Ha az iparhatóságnak a kihágási esekelmény fölött hozott ítélete marasztaló, ebből a fizetési kötelezettség már önként következik. Ezért a járulékokat a betegsegélyző pénztár közigazgatási végrehajtási uton minden további eljárás nélkül követelheti.

Vívás.

A test kiképzésével foglalkozó mindenféle sport között alighanem a *vívás* az, melynek megtanulása a legnagyobb élvezetet szerzi, mely az életben legtöbb haszonnal jár. Mert hiába frunk és írunk cikkeket és röpiratokat a párbaj ellen, azért e társadalmi baj leghevesebb elítélője is, ha valóban önértékes, gentlemann, a becsületébe benyúló, vagy azt csak érintő sértést is megtorlatlan nem hagyhat s elégtételt keres ezen az állami hatalom által is annyi enyhítő körülmény-nyel ellátott uton.

Nem következik ugyan ebből az, mintha az embernek csak azért lenne érdemes megtanulnia vívni, hogy adandó alkalommal hasznát vehesse, aminthogy személyes bátorság és lélekjelenlét híján nem is vehető, hanem érdemes azért, mert ez a testedző sport amellet, hogy a legkelleme-selb szórakozások egyikét nyújtja, öregbíti a férfiúi erélyt, önértékes, öntudatos fellépésre tanítja meg híveit s nem csak az izmokat, de a lelket is megacélozza.

Az a felfogás, hogy a vívni tudás krakéler nemzedéket nevel, nagyon téves, mert egy igazán jó vívó egyrészt nagyon is tisztában van a vívás esélyeivel, másrészt pedig ép testébe megacélozott idegeivel, sokkal épebb lelket nevelt, mint sem az ösztönöznő őt holmi tyukszempárbajokra. Hanem — igenis ösztönzi őt arra, hogy bátor, öntudatos fellépésű legyen, a maga árnyékától meg ne ijedjen s becsületén foltot meg ne tünjön.

A gyávaságnál egy utálatosabb dolog van: a krakélerség; a vívás nem krakéleret, de komoly gentleman vívókat nevel, előkészíti őket nem haszontalan, modern kakasviadalokra, hanem az élet komoly problémáival való bátor szembe szállásra.

És éppen itt van most az alkalom, Chappon Károly vívó-iskolát nyitott egyelőre a »Baross-Liget«-i helyiségben. Kipróbált régi szakember, aki mindent elkövet, hogy tanítványai jól érezzék magukat és e nemes sportot könnyedén elsajátítsák, örömmel üdvözljük őt körünkben és igen ajánljuk e nemes sport pártolóinak.

Vitör.

Hivatalos-rovat.

I.

Közölni teszem, hogy az 1003/4. évre szóló fegyver adó kivétési lajstrom az 1883. évi XXIII. t.-c. 17/21. §-ai értelmében a városi adóhivatalnál 8 napon át, vagyis f. év november hó 2-től 9-ig bezárólag közzsémére kitéve van, a hol is a hivatalos órák alatt betekinthező.

Zalaegerszegen, 1903. október 31.

Németh Elek
h.-polgármester.

II.

Közölni teszem, miszerint a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek adójára vonatkozó kimutatási javaslatokat tartalmazó

lajstrom a városi adóhivatalnál 8 napon át, vagyis f. év november hó 2-től 9-ig bezárólag közzsémére kitéve van, a hol is az a hivatalos órák alatt bárki által megtekinthető.

Zalaegerszegen, 1903. november 1-én.

Várhidy s. k. polgármester.

Hirek.

Megyel rendkívüli közgyűlés. Zalavármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 10-én délelőtt 9¹/₂ órakor a vármegyeház gyűléstermében rendkívüli közgyűlést tart, melynek kizárólagos tárgyát a folyó évi kiadások fedezésére szükséges póthitel kérése képezendi. A közgyűlést megelőzőleg ezen ügynek előkészítése végett az állandó választmány d. e. 9 órakor tartja ülését.

Plebános kinevezés. A Humor Gábor lemondása következtében megüresedett lepsényi plebánia adminisztratorává *Szelmayer* Rudolf nádasládányi káplán nevezetett ki.

A veszprémi egyházmegyében dr. *Kozma* Kálmán zalagógánfai segédlelkész Nádasládányba küldetett helyi káplánnak, *Krizsek* Alajos fajszi segédlelkész pedig hasonló minőségben Zalagógánfára helyeztetett át.

Főtanfelügyelői megbízatás. A pannonhalmi bencések főapátja a fenhatósága alatt álló népoktatási tanintézetek főtanfelügyelőjévé *Móroc* Emil bencésrendű áldozárt nevezte ki és ezen iskolák ügyeinek tényleges vezetésével megbizta.

Uj lovas-dandár parancsnok. A 3-ik honvéd lovas-dandár, amelyhez a 7. és 8. honvédhuszár ezred tartozik, új parancsnokot kapott *Skrinjár* Mátyás ezredes személyében, aki eddig az 1. honvéd lovasdandárnak volt parancsnoka. Az eddigi volt dandárnokot: *Rohr* Ferenc táborkot, a pozsonyi 73 honvéd gyalogdandár parancsnokságával bízták meg.

A huszárezred köréből. A novemberi előléptetések alkalmával *Bárczay* András es. és kir. kamarás, zalaegerszegi honvéd huszár főhadnagy százados, Dr. *Thassy* Gábor tart. katonarvos pedig tart. főorvossá nevezettek ki. *Paragó* Károly honvédhuszár százados Zalaegerszegről Pápára helyezték át pótkeret parancsnoknak.

Képviselői beszámoló. Hertelendy Ferenc, a tapolezai választó kerület országgyűlési képviselője f. hó 21-én és 22-én tartja Tapolezán és Füreden beszámoló beszédét.

Házasság. *Bárczay* András es. és kir. kamarás, honvéd huszár százados e hó 9-én tartja esküvőjét *Deák* Emma urleánnyal. Az esküvőre a következő meghívót küldték ki: *Deák* Mihály és neje *Königsmayer* Vilma, örömmel tudatják, Emma leányuknak *Bárczay* András Béla, es. és kir. kamarás, m. kir. honvéd huszár százados, folyó hó 9-én tartandó egybekelését. *Bárczay* András Béla, es. és kir. kamarás, m. kir. honvéd huszár százados, néhai *Bárczay* Miklós és neje, néhai vajai *Vay* Etelka bárónő fia, örömmel tudatja *Deák* Emmával folyó hó 9-én tartandó egybekelését.

Nyugdíjazások. *Ferenczy* József esendőrszázados, a zalaegerszegi esendőrszárny parancsnokát a honvédelmi miniszter saját kérelmére nyugdíjazta. A nyugalomba vonuló százados hosszú ideig állt a zalaegerszegi szárnyparancsnokság élén; sok barátot és tisztelőt szerzett magának. Sajnáljuk, hogy elhagyja a várost, de azért nem bucsuzunk, mert amint halljuk, Nagylengyelben fog gazdálkodni, tehát köztünk marad a jövőben is.

Pochner Ferenc adótárnokot, a zalaegerszegi kir. állampénztár főnökét a pénzügyminiszter negyven évi szolgálat után nyugdíjazta. A nyugalomba vonuló adótárnok tipikus alakja volt a pontos és lelkiismeretes tisztviselőnek. Évtizedeken keresztül felelősségteljes, súlyos állásokat töltött be s még ma is, negyven évi terhes szolgálat után, teljes testi és szellemi frissességgel hagyja el hivatalát, hogy a jól megérdemelt nyugalmat élvezze. Azt kívánjuk a jó *Pochner* bácsinak, hogy sokáig élvezhesse a megszolgált nyugdíjat.

Megbízás. A vármegye főispánja *Farkas* Kálmán tisztelétbeli szolgabíró a zalaegerszegi főszolgabírói hivatalhoz osztotta be.

Állatorvosi kinevezés. *Bács-Bodrog* vármegye, és Szabadka város főispánja *Hutya* Károly nagykanizsai közbizághídi állatorvost Szabadka város közbizághídi állatorvosává nevezte ki.

Mozgófényképek Zalaegerszegen. A székel-földi tudományos színház városunkba érkezett és ma, vasárnap este 8 órakor az Arany Bányász szálloda nagytermében csupán egy nagy előadást fog tartani. Az előadás az újdonságok egész sorozatát fogja bemutatni. A többek közt színre fog kerülni az Orleansi szűz története, a világ-hírű történelmi dráma az ő teljes valóságában, a mint azt a párisi színpadon előadták. Ez az első alkalom Magyarországon, hogy mozgó fényképben egy teljes szindarabot végig lehet élvezni. Ennek méltó partnere lesz a híres »Kékvt«-tánc a teljes balettel együtt. Ezt követi egy egész sereg apróbb humoros látványosság. E magas irodalmi színvonalon álló előadás iránt előre láthatólag nagy lesz az érdeklődés.

A nagykanizsai Korcsolya-Egylet december hó első napjában nagyobb szabású táncestélyt tart.

A Keszthelyi Társaskör évi rendes közgyűlést dr. *Dezsényi* Árpád elnök elnöklésével tartotta. Dr. *Lovassy* Sándor titkár felolvasta évi jelentését, melyet helyeslőleg tudomásul vettek. Az évi zárszámadást 2.079 K 16 f bevéttel, 1.998 K 16 f kiadással s így 81 K pénztármaradvánnyal tudomásul vették s a számvizsgáló bizottság javaslatához képest a pénztárosnak a felmentvényt megadták. — A tisztújítás eredménye: dr. *Dezsényi* Árpád elnök, *Hofman* Soma alelnök, *Stankovich* János titkár, *Kummer* Mihály pénztáros, *Benekovich* István háznagy. Választmányi tagok: dr. *Burány* Gergely, dr. *Csanády* Gusztáv, dr. *Dunst* Ferenc, *Götz* Ferenc, dr. *Hanny* Ödön, *Horváth* Károly, *Lénárd* Ernő, *Schadl* János, *Sövegjártó* Lajos, *Takács* Imre, *Tantossy* Sándor. — Elnök indítványára dr. *Lovassy* Sándornak, aki tíz éven át volt titkára a társaskörnek és aki sok oldalu elfoglaltságára való hivatkozással e tisztségre továbbra nem vállalkozott, buzgó működéséért jegyzőkönyvileg köszönetet szavaztak.

Adomány. *Kaiser* Eugenia urnó 10 koronát adományozott a zalaegerszegi nőegyletnek, amely adományért leghálásabb köszönetét fejezi ki az egylet vezetősége.

Felolvasó délutánok. A nagykanizsai Irodalmi és Művészeti Kör igazgatótanácsa legutóbb tartott ülésén *Csöti* Márk szakosztályi elnök előterjesztésére elhatározta, hogy a vasárnap délutáni felolvasásokat ismét rendszeresíti. Az ének- és egyéb szórakoztató számokkal egybekötött felolvasásokat esekély belépti díj mellett két hetenként a városháza dísztermében tartják. Az első felolvasó délután f. hó 15-én lesz.

Jegyző választás. A hahóti körjegyző állásra *Kovács* Béla pacasai járási szolgabírói irnokot, a zalaszentiváni körjegyzői állásra pedig *Lenk* József helyettes jegyzőt választották meg.

Uj tejszövetkezetek vármegyénkben. *Stankovich* János keszthelyi gazdaköri titkár Zsiden október hóban tejszövetkezetet alakított; a jelen volt kisgazdák 90 üzletrészt jegyeztek. A szövetkezet elnöke *Fekete* Gergely plebános lett, igazgatósági tagokul pedig *Melkovics* Béla körjegyzőt és négy kisgazdát választottak. A szövetkezet az »Alfa-Szeparator«-társaságnál a szükséges gépeket 3.200 K értékben meg is rendelte. — Megalakult ugyancsak a keszthelyi járásban Szántón is a gazdaköri titkár közreműködése mellett a tejszövetkezet 88 üzletrésszel; elnökül *Hajba* Mihály plebánost, igazgatósági tagokul pedig négy kisgazdát választottak meg; egyúttal ez a szövetkezet is megrendelte a működéséhez szükséges gépeket 3.500 K értékben.

Végzetes vadászati versenylovaslás. Folyó hó 3-án, szent Hubert napján az 5-ik dsidás-ezred tisztjei Csáktornya környékén vadászati versenylovaslást rendeztek. Ez alkalommal az egyik ló, melyen *Sauer* József kapitány lovasolt, megvadult és elkeseredett küzdelem után lovasát levette. A szerencsétlen kapitányt önkivületi állapotban szállították a csáktornyai kaszárnyába, ahol csak másnap reggel tudták eszméltre hozni. Az orvosok agyrázkódtatást állapítottak meg s a beteg tiszt állapotát nagyon súlyosnak mondják.

Ex-lexes dolmány. A zalaegerszegi *Simon*-*Judás* vásár egy érdekes epizódjáról hallottunk. Egy falusi ember bejött a vásárra, hogy téli gunyát vegyen magának, mert hát *Simon* *Judás*, nem türi a póre ruhás embert. Végig járta a ruhás sátrakat s addig addig próbálgatta a meleg dolmányokat, hogy egyet magán felejtett és fizetés nélkül haza ballagott. A szabó észrevette a dolgot, megtudta az atyafi nevét és lak-

helyét s vásárról hazafelé utaztában betért hozzá, hogy fizesse meg a dolmány árát. Az ingyen vevő nem tagadta, hogy a ruhát elhozta, de a fizetést *merevén* megtagadta, mert hát ex-lexben senki sem tartozik fizetni. Meg is mutatta a szabónak a krajeáros ujság felhívását, amelynek a címe: »Nem fizetünk«. A falu érdemes bírja, akit a szabó előhívott, leszamarazta a politikusi embert s kifizette vele a kemény tiz koronát, amit a szabó követelt. Ha nem volna ex-lex, még azt mondhatná valaki hogy az irástudó — lopni akart.

Megszökött az anyósával. A szájról-szájra járó éleek legtöbbje az anyósról szól. Van ezek közt eszattanós, van kevésbbé sikerült. Valamennyi azonban megegyez abban, hogy az anyósokat teszi gúny tárgyává. Az anyósokra kedvező éleket keveset hallani. Még kevésbbé azt, hogy valaki a saját anyósával szökök meg. Ilyen dolgot eszelekedett meg a minap Vitai Imre gazdaember, a ki bár látszólag jó egyetértésben élt a feleségével, de az anyósával, a ki helyre menyeske még mindig, bár vagy 60 tavasz virágainak a kinyíltát látta már, még jobb egyetértésben lehetett, mert a mult napokban, mialatt az asszony benn járt a városban, kocsira ültek s elhajtottak, hogy többé vissza se térjenek. Vitainé asszonyom most nem tudja, az anyját, vagy a férjét sirassa-e.

A pozvai kísértet. A civilizáció nem tudja a népből kiirtani a babonát, vagy talán épen a modern spiritizmus csempészi be a szellemeket a falvakba. Nem régen Nemesapátiban jártak a dobáló szellemek, de ezeket leleplezték. Legújában Pozvában kísértett egy kanász lelke, aki nem régen költözött el jobb hazába. Nem tudott nyugodni szegény s feljárt a lámpát elfújni, amelyet hiába gyújtottak meg, azonnal elaludt, sőt a lámpa üveg leszállt az asztalra. Mindezeket természetesen nem tehetné más, mint a lélek. A megboldogult hektikus ember volt s naphosszatt az udvaron feküdt a körtefa alatt. Kedvenc helyét nem tudta elfeledni. Egy világos éjszakán újra ott látta szegényt a fa alatt. Csendesben, mozdulatlanul feküdt, még csak nem is köhögött és a szél egy lebbenésére elült. Mindezeket így mesélik a pozvai hívó lelkek s csak a hitetlenek állítják, hogy a bánatos özvegy fantáziája látta csak a meghalt férjét.

Gyógyszertár átruházás. A m. kir. belügyminiszter özv. Petter Károlyné és Mihály Jenő okleveles gyógyszerész közös kérelmére a letenyi »Szent Lélek«-hez címzett gyógyszertár személyes üzleti jogát Mihály Jenő letenyi okleveles gyógyszerészre átruházta.

Megdézsmálták a tyukollat. Horváth Sándor andráshidai gazda tyukollját a mult éjjelek egyikén látogatók tisztelték meg és onnan három ludat, három récét, négy pulykát és tizenkét darab tyukot elloptak. — A káros panaszára a csendőrség megindította a nyomozást, de eredménytelenül. A tettesnek nem birtak nyomába jutni.

Póru jár hitelező. Szabó Rozi esácsi utcai lakosnak némi követelése volt a szomszéd asszonynán. Ille módon meg is szólította ezt, kérvén a tartozás kiegyenlítését, a miről az adós hallani sem akart. Ebből először szóváltás, azután tettelegesség származott, melynek során az adós amugy magyarosan helyben hagyta a hitelezőt, kit a szomszédok közbelépése mentett meg a bős asszony további tettelegességétől.

Végzetes verekedés. Szegvárott Cili János szomszédjával mult hó végén künn mulatott a szőlőben. Az új bortól jó kedvük kerekedett és elkezdtek egymással dévajkodni. A tréfa azonban haragba esapott át, a haragból meg verekedés támadt. Verekedés közben Cilinek egyik szomszédja fejszét ragadott s ezzel úgy föbe találta ütni a vendéglátó gazdát, hogy ez holtan esett össze.

A piac szarkái. Hihetetlen nagy számban lepik el piacunkat a foglalkozás nélküli esavargó fiúk és lopkodnak a különböző kosarakból, a mihez épen hozzáférnek. Hogy a falusi asszonyok e miatt szörnyen boszankodnak, magától érthető dolog; de kellemetlenséget s alkalmatlanságot okoznak a bevásárló közönségnek is folytonos dulakodásukkal. Van ugyan egy rendőr a piacon, ez azonban a sok facér fiu eltávolítására nem elegendő. Felhívjuk a rendőrkapitány figyelmét erre az anomáliára s kérjük, tisztítsa meg piacunkat ezektől a parazitáktól.

Nincs többé kóserhus Nagykanizsán. A nagykanizsai mészárosok kérvényt adtak be az izr. hitközség előjáróságához, hogy szállítsa le a marhák metszési díját. Ezt a kérelmet a hitközség előjárósága elutasítván, a mészárosok együttes értekezletükön elhatározták, hogy többé nem metszenek rituális módon s így f. hó 1-től kezdve nincs kóser marhahus Nagykanizsán.

Kapolcsi csendélet. A kapolcsi országos vásár napján este hangosan mulattak a koresmában. A nagy mennyiségben elhasznált murcitól és pálínkáktól a mulatók kedve oly magas fokra hágott, hogy egyesek testi épségére nézve fenyegetővé kezdett lenni. A veszedelem meggátlása végett Söveg József előjáró betért a koresmába, hogy hivatalos tekintélyével rendet csináljon. De vesztére tette, mert többen a mulatók és zajongók közül rárohantak, baltával, vasvillával ütlegelték úgy, hogy életveszélyes sérüléseket szenvedett. Az előjáró segítségére ment ifju Marton Mihály, Nyitrai Lajos és Kis Lukács szintén veszedelmes sérülésekkel hagyták el a csatatér.

Öngyilkosság. Jakócs Gábor felsőszidi lakos 69 éves napszámos, aki már hosszabb idő óta elmezavarban szenvedett, lakásán a ház végén levő pajtahelyiségben magát felakasztotta.

A magyar cukor ellen. Magyarország cukoripara ma már annyira fejlett, hogy nem szorulnánk behozatalra, ha az osztrák s különösen a cseh cukorgyárak versenyét legalább némileg korlátozni lehet. A magyar kormány igyekezett is a cukorgyártás érdekeit megvédeni s az osztrák kormánnyal a pótiteltekre vonatkozó ismert megállapodást létesítette. Ez ellen azonban Ausztriában erősen agítálnak. Az olműtzi kereskedelmi kamara nem rég beadvánnyal fordult a kormányhoz, amelyben állást foglalt a pótdíj ellen, amely szerinte ellentmondásban van a vám- és kereskedelmi szövetséggel és egyuttal érintkezésbe lépett a többi kereskedelmi kamarával beadvánnyának támogatása végett. A bécsi kereskedelmi kamara teljes ülésben foglalkozott ezzel a dologgal. A cseh tartománygyűlésnek minapi ülésén nyomtatásban osztogatták az ujesehek indítványát, amelyben felszólítják a kormányt, hogy az osztrák cukoripar és a répatermelés érdekeit védelmezze meg és igyekezzék megakadályozni, hogy az Ausztriából Magyarországra kivitt cukorra pótiteltek vettessék ki, szükség esetében szedjenek az osztrák hatóságok vámot a Magyarországból Ausztriába szállított gabona, liszt és szarvasmarha után.

Még sokra vihetik. Nemesvitán két 16 éves suhanc az első koresmai mulatságból egymást támogatva ballagtak haza felé. Aki kettőjük közül az elfogyasztott nagyobb mennyiségű murei miatt jobban rá volt szorulva a barátságos támogatásra, társának jóakarátú igyekezetét félremagyarázta s kirántva bicskáját, dühében gyantatlan társát hátszurta. A seb veszélyes.

A képeslevelezőlap-elárusítás korlátozása. A kereskedelemügyi miniszter egy fölmerült eset alkalmából Sopron tanácsához intézett leiratában azt az elvi kijelentést tette, hogy a vegyeskereskedők képeslevelezőlapokat csak külön erre váltandó iparigazolvány alapján árusíthatnak. Ezt a döntvényt egyes iparhatóságok területeiken rögtön alkalmazták, és a levelezőlappal kereskedőket külön iparigazolvány váltására kényszerítik. Ez ellen a kereskedők máris több panaszt emeltek, ami arra indította az egyik kamarát, hogy a miniszterhez fölirattal forduljon. A panaszolt rendelet, ha általánosan érvénybe lép, alkalmas arra, hogy a lendületnek indult iparágakat megállítsa fejlődésében és kárt okoz a kereskedőknek, mert a kikényszerített külön iparigazolvány alapján a pénzügyi hatóság előreláthatólag egy újabb adóalapra fog következtetni és az amugy is túlságosan megterhelt kereskedők adóját föl fogja emelni. A kamara kéri a kereskedelmi minisztert, hogy a rendeletét vonja vissza.

Uzsorakamatok. Egy ép oly gazdag, mint fukar budapesti magánzó nemrég megnyerte a 600.000 koronás önyereményt. Hogy barátai és ismerősei ne vehessék »barátságát« igénybe, el akarta a nagy eseményt titkolni, azonban sajátságos módon elárulta magát. Midőn ugyanis a hatalmas nyereményösszeget megkapta, elhatározta, hogy ezen alkalomból kifolyólag jótékonyt gyakorol és egy osztálysorsjegyet vásárolván, elküldte ezt ajándékba egy vidéki árvaháznak. Régi szokásá-

hoz híven, nevét a sorsjegy hátára írta, bár ez alkalommal titokban akart jótékonyt gyakorolni. Mily nagy volt a bosszúsága az öreg zsuogorinak, midőn néhány nap mulva az árvaház köszönő levelét megkapta és még inkább bántotta, midőn nemsokára Török A. és Tsa bankháza, — Budapest, VI., Teréz-körut 46. sz. — értesítését vette, melyben örömmel tudatják, hogy a sorsjegy 60.000 koronát nyert. Így történt meg ez alkalommal, hogy az árvaháznak az ajándék-sorsjegyért befektetett csekély tőke uzsorakamatokat jövedelmezett, mely ellen a legszigorubb erkölcsbirónak sem lehet kifogása.

Országos vásár. Zalaszentgróton a legközelebbi országos marhavásár folyó évi november hó 11-én, vagyis jövő szerdán fog megtartatni.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a *Ferenc József keserűvíz* valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emltésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmúlja. Kérjük határozottan Ferenc József keserűvizet.

Egészséges gyomorhoz mindenekelőtt rendes erőteljes emésztés szükséges. Sajnos épon ez irányban azonban sokszor vétkeztünk és így támad: gyomorrontás, étvágytalanság, székrekedés, álmatlanság, főfájás, kólika, vérszegénység stb. Ne mulassza el tehát senki jó és hathatós óvszert használni, mely úgy a gyomrot, mint az egész emberi szervezetet erősíti, gyógyítja és jó egészségben tartja. Ilyen szer egyedül csak a valódi »Bradi-féle Máriacelli gyomorseppék« évtizedek óta kipróbált zamatos izü, biztos hatásu házi gyógyszer az összes gyomorbajoknál. Üvegeje 80 fillér a gyógyszerárakban. Utánzatoktól óvakodjunk.

Talált tárgyak. E hó 1-én, vagyis mindenszentek napján este, kint a temetőben egy téli kendőt, — e hó 4-én pedig a város határában cipész mesterséghez tartozó többféle anyagot u. m. esizmafaj, talp, bállás, fa és patkószeg, csiriz, patkó, továbbá egy zacskó lisztet, cukrot, és egy kenyeret találtak és átadták a rendőrségnek, a hol azokat jogos tulajdonosa a hivatalos órák alatt átveheti.

Nem mindegy az, hogy milyen pótkávét használunk a mindennapi kávéitalhoz. A Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé, különleges előállítás következtében, a babkávéd kedvelt ízét bírja, ez által legalkalmasabb is, egy ép oly izletes, mint egészséges kávé készítéséhez. A létező sok silány értékű, csalódásig hasonlóan csomagolt utánzatok miatt, hangsúlyozzuk minden bevásárlásnál a Kathreiner nevet és ne fogadjunk el más, mint eredeti csomagokat Kneipp páter védjeggyel.

Vetőmagvak ára. *Mauthner* Ödön budapesti magkereskedő értesítése szerint Budapesten nyers árúért 50 kilogrammonként: *vöröshere* 54—61 K; *lucerna* 50—61 K; *fehér here* 65—70 K; *baltacim* 14—15 K; *thymotheus* 24—25 K.

A pozitivizmus. Annak a böleselmi iránynak, a mely lassanként az egész társadalmi és tudományos életet hatalmába ejtette, megalapítója Comte Ágoston, a ki a tudomány esalhatatlanságában hisz és azt tartja a társadalom és állam legfőbb bírájának és az emberi boldogság és jólét megalapítójának. Matematikus volta alkalmassá tette őt a szigorú következtetésre. A fejlődés elvének alapján áll s teológiai, metafizikai és pozitív, vagyis szorosán vett tudományos korszakot különböztet meg az emberiség fejlődésében. Ez utolsónak mással, mint tényekkel számolni nem szabad. Ebből következik, hogy a végső okok kutatása nem lehet a tudomány feladata. Az emberiség fejlődése abban áll, hogy az ember felülkerekedik az állaton. E munkát a társadalom végzi, a társadalom tehát fölötté áll az egyén akaratának és érdekének. A társadalom iránti kötelezettségeket a nevelés fejleszti az emberben. Legfőbb ezek közt az altruizmus. Comte Ágostonról szól a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 189. füzeté. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyuttal a kötet írója is. Egy egy gazdagon illusztrált kötet ára diszes félbörkötésben 16 korona; füzetenként is kap-60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII., Üllői-út 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés után, havi részletfizetésre is.

Állategészségügy vármegyénkben. A földmivélségi miniszteriumhoz beérkezett hivatalos

jelentések szerint vármegyénk területén f. hó 1-én 2 községben veszettség, 44 községben ragadós száj- és körömfájás, 1 községben ivarszervi hólyagos kiütés, 2 községben rühkór, 12 községben sertésorbán, 40 községben sertésvész volt.

A „Zenélő Magyarország” 21 füzeté hozza:
1. Nyáry József „Németiben jaj de furesák a lányok”. 2. Nyáry József „Németiben mértföld hosszú utca van” magyar dalokat. 3. Moret N. „Hiawatha” Egy nyári idyll. 4. Ranvó Emil „Adj egy csókot” „Oh gewähr mir ohne Zagen” szerelmi kettőst. Előfizetési ára negyedévre 3 K. Előfizetheti a lap kiadóhivatalánál Budapesten VIII. József-körút 22.

Báli selyem 60 krajeártól kezdve méterenként, legújabb divat. Bérmentve és már vámentesen házhoz küldve. Gazdag mintagyűjteményt küld postafordultával Henneberg selyemgyára, Zürich.

Piaci áraink a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonként

	minőség szerint	Kor.-tól	Kor.-ig
búza		7.10	7.20
rozsa		5.60	5.70
árpa		5.80	6.—
zab		5.20	5.25
fehérbab		8.—	8.20
tarkabab		6.—	6.50
hajdina		—	—
burgonya		—	—
lóher		50.—	55.—
bükköny		5.—	—

Felelős szerkesztő: **dr. Csák Károly.**
Társzerkesztő és kiadó: **Udvardy Ignác.**

10449/tkv. 1903. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Bödör Ferenc** végrehajthatónak **Jónás József és neje Laki Mária** végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében az árverés 1448 K 06 f tőke követelés, ennek 1600 K után 3 évi 8% kamata, 340 K óvadék összeg, 9 K 36 f tőke, ennek 3 évi 5% kamata, 97 K 70 f eddigi s 27 K 30 f jelenlegi költségek kielégítése végett a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő, a kaszaházi 3. számú tjkvben végrehajtást szenvedettek tulajdonául felvett következő ingatlanokra 4. hrsz. alatti kertre 38 K, 9. hrsz. alatti házra 320 K, 27. hrsz. alatti szántóra 440 K;

II.

a zalaegerszegi 647. számú tjkvben Laki Mária tulajdonául felvett 925. sz. rétre 61 K;

III.

a zalaegerszegi 1172. számú tjkvben ugyanannak tulajdonául felvett 926. hrsz. számú rétre 123 korona;

IV.

a zalaegerszegi 2687. számú tjkvben ugyanannak tulajdonául felvett 927. hrsz. ingatlanra 72 K kikiáltási árban az alábbi feltételek mellett elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1904. évi január hó 13-ik napjának d. e. 10 órájkor Zalaegerszegen** a tkvi hatóság irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 3 K 80 fillér, 32 K, 44 K, 6 K 10 f, 12 K 30 f, 7 K 20 f t készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 48. §-a alatt jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt I. M. rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. Zalaegerszeg, 1903. évi október hó 15.

Dr. Kiss, kir. tszéki albiró.

Az Orsz. Gazd. Munkás- és Cselédségély-pénztárt ajánljuk jó indulatába. Ismertesse ezt az intézményt a nép körében. Biztosítsa cselédeit ezen segély-pénztárnál

Amerika.
Indulás Havre-ből minden szombaton. Utijegyek a francia vonalnál.
Jó és olcsó átszállítás. Kitűnő ellátás borral és likörrel. Bővebb felvilágosítást ingyen ad a francia vonal.
Bécs, IV. Weyringergasse No 8.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

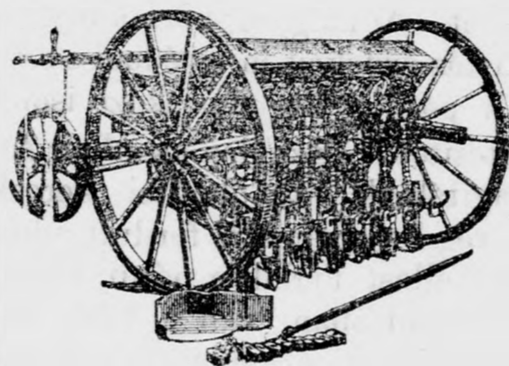
„HERCULES” folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomóerő szabályzóval. **A legmagassabb munkaképesség garántálva.**

Hydraulikus sajtók, különösen magas nyomás és nagy munkaképesség elérésére.

Szőlő és gyümölcs zuzók és bogyo morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrlők, aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra, gyümölcs-vágó és hámozó-gépek, legújabb szabad. önműködő „SYPHONIA” fa és szőlővessző permetezők, a szegecs és tormács valamint a vértetű kiirtására.

A legjobb vetőgépek

Mayfarth Ph. és társa

„AGRICOLA”

(tolóvetőkerék-rendszer) vetőgépei. Mindennemű mag- és különböző magmennyiség számára váltókerekek nélkül, dombon avagy síkon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind a mellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki. A lehető legnagyobb munka-, idő- és pénzmegetakarítást teszik lehetővé.

Különlegességeket, szena- és arató-gereblyék, szenaforgatók, szena és szalmaprések kézi használatra, kukorica morzsolók, cséplőgépek, járgányok, gabonarosták, trieurók, ekék, hengerek, boronákban és takarmánykészítésre szolgáló gépeket a legújabb rendszer és jótállás mellett gyártanak és szállítanak

Mayfarth Ph. és Társa

gazdasági gépgyárak, vasöntödéek és ekegyárak

BÉCS, III. Tabornstrasse 71.

Kitüntette több mint 500 arany, ezüst éremmel stb. az összes nagyobb kiállításokon. Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve. Képviselek és viszont elárusítók kerestetnek.

Gyomorbetegeknek,

akik meghűlés, gyomortájerhelés, élvezhetlen, nehezen emészthető, túlhideg vagy meleg eledel, vagy szabálytalan életmód folytán gyomorbajban, gyomorkatharusban, gyomorfájdalomban nehéz emésztésben vagy elnyálkásodásban szenvednek, a rég kipróbált jó hatású **emésztési és vértisztító szert** ajánljuk, mely az

Ullrich Hubert-féle

növény bor.

Kitűnő gyógyerejének talált növényekből jó borral vegyítve készül, erősíti az ember gyomorszerveit anélkül, hogy gyomorhajtó szer lenne. Eltávolítja a vérérdények zavarait, tisztítja a vért minden romlott, betegséget előidéző anyagoktól és hathatósan működik az egészséges vérképződésre.

Ezen bornak kellő időben való használata mellett minden jelenség, mint főfájás, felbőfőzés, gyomorégés, melyek idült gyomorbajoknál leggyakrabban előfordulnak, már a kezdetleges használatnál megszűnnek.

Szorulás, kólikafájdalmak, szivverés, álmatlanság ezen növénybor használata mellett gyorsan megszűnnek.

Halvány, aszott kinézés, vérhiány a legtöbb esetben a hiányos vérképzésnek és májbetegségnek a következményei, amelyeket legbiztosabban gyógyít ez a növény bor, mely fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést, javítja a vérképződést s a betegnek új erőt szerez, amit számos elismerő és köszönő irat igazol.

A növény bor üvegenként 3 és 4 koronáért kapható a gyógyszerárakban Zalaegerszegen, továbbá Zalaszentgróth, Vasvár, Körmen, Nova, Pacsa, Keszthely, Sümeg, Jánosháza, Deveser, Kisczell, Muraszombat, Bellatincez, Marczali, Tapoleza, Nagykanizsa, Letenye, Csáktornya, Perlak, Szombathely, Csabrendek, Sárvár, Németújvár, Szentgothárd, Óriszentpéter, Alsólendva, Mura-szerdahely, Komárom, Nemesvid, Pápa, Nádasd, Vaspör, Szőc, Baksa, Bak, Pölöske, Zalaszent-lászló, Boba, Középbisztricez, Pincez, Páka, Ujudvar, Nagyrada, Csákány, Simontornya, Tapsony, Kéthely, Nyírád, Ajka gyógyszerárakban, illetve fűszerkereskedéseiben, valamint minden nagyobb és kisebb helyen Magyarországon és az egész Osztrák-Magyar monarchiában a gyógyszerárakban.

Utánzatoktól óvakodni kell

és csak

Ullrich Hubert-féle növ. bor

kérendő.

A zalaegerszegi gyógyszerárak 3 vagy több palack növény bort eredeti áron szállítanak az ország bármely részébe.

ad. 8500/tkv. 1903.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy *Markó István* végrehajthatónak kiskoru *Simon Ferenc* végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében az árverés a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő, a kustánszegi 56 számú tjkben + 249. hrszámú, kiskoru *Simon Ferenc* tulajdonául fölvetett ingatlanra — 312 korona;

II.

a csonkahegyháti 220 sztkben fele részben *Simon Kálmán*, *Simon Endre*, — felerészben kiskoru *Simon Ferenc* tulajdonául fölvetett + 569 hrsz. alatt fölvetett ingatlanból kiskoru *Simon Ferenc* 1/2 részbeni jutalékára 49 korona;

III.

a pusztaderiesi 82 sztkben + 208 hrszám alatt felerészben *Koressmáros István* és *Óri Rozi*, felerészben *Simon Ferenc* tulajdonául fölvetett ingatlanból kiskoru *Simon Ferenc* felerészbeni jutalékára 286 K kikiáltási árban, úgy azonban hogy a kustánszegi 56 sztkben + 249 hrszám alatt fölvetett ingatlanból, annak kiskorú *Simon Kálmán* és *Endrét* illetett 1/3-ad részére *Simon Kálmán* javára bekeblezett holtiglani lakás és haszonélvezetből álló szolgalmi jog az árverés által nem érintetik, ha azonban ezen ingatlan az előző terhek fedezésére szükségesnek mutatkozó 3000 koronáért el nem kelne, úgy erre nézve az árverés hatálytalan és az ingatlan a szolgalmi jog fentartása nélkül fog elárvereztetni, az alábbi feltételek mellett elrendeltek és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1903. évi december hó 7-ik napján d. e. 10 órakor *Kustánszeg*en, ugyanaznap d. u. 3 órakor *Csonkahegyháton*, 1903. évi december hó 9 napján d. e. 10 órakor *Pusztaderiesen* a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékoztatók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 31 K 20 f, 4 K 90 f, 28 K 60 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-e. 48. §-a alatt jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt f. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-e. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A királyi törvényszék mint tkvi hatóság.

Zalaegerszeg, 1903. évi augusztus hó 10-én.

Rutich, kir. tvszki bíró.

3223/kg. 1903.

Pályázati hirdetmény.

Zalaegerszeg r. t. város tanácsa egy szállás mesteri, egy végrehajtói, (egyszersmind irnokok) és egy rendőrbiztos állásra pályázatot hirdet. Javadalmazás mindenik állás után 900 K évi fizetés és 200 K lakbér. A rendőrbiztosnak még ezenkívül egyenruha illetmény.

Felhívja a tanács a pályázni szándékoztatókat, hogy életkorukat, erkölcsi magaviseletüket s eddigi alkalmaztatásukat igazoló bizonyítványokkal felszerelt s sajátkezűleg irandó pályázati kérvényüket, Zalaegerszeg r. t. város képviselőtestületéhez címezve, a polgármesteri iktatóba legkésőbb f. évi november 21-én délután 4 óráig okvetlen benyujtsák.

Ezen állások a képviselőtestület által megejtendő élethossziglan szóló választás útján fognak betöltetni.

Zalaegerszeg r. t. város tanácsának 1903. október 31-én tartott üléséből.

Várhidy Lajos
polgármester.

Fernolend

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ.

cipő fénymáz, a világ legjobb fénymáza és *Glanzcrème* világos cipők számára legszébb fényt adnak és megtartják a szint **állandóan**. Sárga vagy barna bőrből készült foltos cipők **Lyosin** alkalmazásával egész uj szint kapnak.

Alapítattott 1812.-ben. **Gyárraktár Bécsben I. Schulerstrasse 12.** Mindenütt kapható.

Kiváló szerencse Töröknel! Felülmulhatlanul

kedvez főarudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 12 millió korona nyere-ménynél többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek; csak a legutóbbi 5 hónapban a

3 legnagyobb nyereményt és pedig:

a **605.000** koronás nagy jutalmat az 57080. sz. sorsjegyre,
a **100.000** „ főnyereményt a 74366. „ „
a **90.000** „ „ a 109780. „ „

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyereményt.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 13. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény jut és egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom **600.000**, 1 nyeremény **400.000**,
1 à **200.000**, 2 à **100.000**, 1 à **90.000**, 2 à
80.000, 1 à **70.000**, 2 à **60.000**, 1 à **50.000**,
1 à **40.000**, 5 à **30.000**, 3 à **25.000**, 8 à **20.000**,
8 à **15.000**, 36 à **10.000** korona és még sok egyéb;
összesen **55.000** nyeremény és jutalom **14.459.000**
korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt — 75 vagy korona 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy korona 3.—
1/2 » » » 3.— » » 6.—; 1/1 » » » 6.— » » 12.—

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy az **összeg előzetes beküldése** ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. évi november hó 19-ig

bizalommal hozzánk beküldeni, miután a huzás e napon kezdődik.

TÖRÖK A. ÉS T^{SA}

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főarudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: **Teréz-körut 46/a I. fiók: Váci-körut 4/a.**II. fiók: **Muzeum-körut II/a. III. fiók: Erzsébet-körut 54/a.**

Rendelőlevél levágandó.

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankháza Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sors-jegyvet a hivatalos tervszettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben {
utánvételezni kérem
postautalvánnyal küldöm
mellékelem bankjegyekben (bélyegeken.) } A nem tetsző törlendő.

Pontos cím: _____

Legkedveltebb, legfőbb, legelőzetesebb arcztisztító és szépitő szerek: **Akácia**

KRIEGER-ÉRTÉK: CRÈME 2 kor., PUDER 1 kor., SZAPPAN 1 kor.

Főiskolai: **KORONA GYÓGYSZERTÁR**
BUDAPEST, CALVIN-TÉR.
Törvényesen védve.

ELSŐ MAGYAR GÉP GYÁR
részvénytársulat
Budapest, VI. Váci-ut 19.

2500 gőzcsepítő-készlet és kátfűt. kisebb g. gép üzemben.
100 000

Malambemeléséskor **KÜLÖN SZAKOSZTÁLY.**
Kivátsatra árjegyzékét ingyen és bérmentve küld.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Előre megkötött hővizű gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdővel, pompás ásványvíz-uszodákkal, kő- és kádfürdővel.
200 kényelmes lakoszobával.
Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

KATZER
szücszmester,
udvari szállító
Budapest, VI., Ó-utca 44.

Szürmeáru az egész világon elterjedtek és elsőrangúak.

GUMMI
és
HALHÓLYAG
tucatszája 2, 4, 6, 8, 10 kor. és feljebb, a világ legjobbjai, titoktartás mellett, utánvéttel, vagy a pénz előzetes bekiütése után küldi a szakma legelőrangú cégé:
REIF J.
szpecialista, Bécs, Brandenburgerstr. 3.
Arjegyzékét ingyen.

Modern **BUTOR.**
Óriási választék
háló-, ebédlő-, szalon- és uri-szoba-butorokban.
Olcsóbb mint bárhol
NEMES és LENGYEL
butoriparosoknál
BUDAPEST,
IV., Kecskeméti-utca 6. sz. I.

ZIMEK bármely országból és szakmából, ajánlatok és kérések és az. Üzemeltetőknek letelepedése céljából (postai jótállással)
ROSENZWEIG JOZSEF és FIAI
Nemzetközi Czimrodájában
Budapest, V., Nádor-utca 13. sz.
Prospektus ingyen és bérmentve.

A torok, tüdő, száj és fogak legjobb védője az **OSAN**
Fotálmulja az odlig ismert összes fogászati OSAN-szájvíz-essencia 88 kr., OSAN-fogpor 44 kr.
Csorny-féle keleti a legjobb és legkedveltebb szépitő-szer 1 frt. Kéhes balzsamozsappan 36 kr.
RÓZSATEJ a legjobb és legelőzetesebb hajszépitő-szer sötétzöld, barna és fekete. Ára frt 2.50
Sanningene
Prospektusát ingyen és bérmentve küld:
Csorny J. Antal, Bécs, XVIII., Carl Ludwigstr. 6.
Kihiteve London, Páris, Brüssel, Konstantinápoly stb.
Raktáron gyógytárakban, illatszertárakban stb.

RÖSER
TANINTÉZET
Budapest, VI., Aradi-utca 10.
ALAPITATOTT 1853.
Nyilvános polgári iskola 10-14 éves ifjak részére. — Felsőbb kereskedelmi iskola 14-18 éves ifjak részére. — Növekvő internátus bönnyelők növendékek részére. Bizonyítványai államér-ényesek és az egyéves önkéntességre jogosítanak. — Bővebb felvilágosítást ingyen ad
Röser János, igazgató.

INTERNATIONAL **SZŐRVEZSTŐ**
néhánystori használat után az arczról és kőszől a szőrt eltávolítja. Egy tégely 6 K.
Főraktár: Dr Kovács Ernő gyógytárában
Budapest, Gyár-utca 17.
Megjelenet „Toilette-titkok” ingyen.

Mi helybellek BUDAPESTEN a **NEW-YORKI KÁVÉHÁZBAN**
(Erzsébet-körút 9-11. szám)
találkozunk.

SANTA EGGER
Fiatalsámbereknek orvosilag ajánlott szer. Ára 3 korona.
NÁDOR GYÓGYSZERTÁR, Budapest, VI., Váci-körút 17.

Használjon Kerpel-féle **KÉZFINOMÍTÓ**
folyadékot, mely minden kezét 3 nap alatt simit, fehérít, szépit. 1 üveg 90 fillér. Postán 4 üveget bérmentve küld
KERPEL gyógytár,
Budapest, V., Lipót-körút 28.

A KISBIRTOKOSOK ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 2
300 koronától kezdve ad törlesztéses záloglevél-kölcsönöket, melyek után
teljes közpénzszétetéssel:
50 évre a tőke évi 5.70%-a 50 évre a tőke évi 5.20%-a
33 1/2 : : : 6.50%-a 34 : : : 6. : : :
22 : : : 8. : : : 18 : : : 7. : : :
15 : : : 9.80%-a 15 : : : 8.40%-a

fizetendő járadékul a törlesztéssel együtt
Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

Saját értékekben hirdessen **LEOPOLD GYULA**
hirdetési irodája által
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54

LE DÉLICE
Vergé CIGARETTAPAPIR
Vergé SZIVARKAHÜVELY
MINDENÜTT KAPHATÓ.

Eppen most jelent meg a „Borászati Lapok” zsebnaptára az 1904. évre
írta dr Drucker Jenő a »Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének« igazgatója és a »Borászati Lapok« felelős szerkesztője.
Minden szőlősgazdának nélkülözhetetlen, mert mindent tartalmaz, amit a gyakorló szőlős gazdának tudnia kell.
Ára díjmentes küldéssel 3 K 20 fillér. Igen díszes, tartós kiállítás. Terjedelmes jegyzéknapló, notesz, táská és írón mellélkelve!
Kapható a »Borászati Lapok« kiadóhivatalában (Budapest IX. Üllői-ut 25.) és minden könyvkereskedésben.

LINIMENTUM CAPS. COMP.
A Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
egy régi kipróbált házi szer, amely már több mint 24 év óta megbízható bedörzsöléssel alkalmazható levertények, szélselek és megfázások ellen.
Tűrés. Silányabb utánzatok miatt bonyósítások és csapások leggyűnt és oszális eredetű üvegeket dobozokban a „Richter” védjeggyel és a „Richter” özeleg-jegyzéssel fogadjunk el. — 90 f., 1 k 40 f. és 2 k.
Kiván a legelőzetesebb gyógytárakban kapható.
Főraktár: Török József gyógytáránál
Budapest.
Richter F. Ad. és társa,
címre és kár. utánvétel nélkül.
Bécsiek.

Egy jó karban levő **kerékpár eladó.**
Bővebbet Unger Antalnál Zalaegerszegen.

Direct behozatal.

„KING”
valódi Jamaika Rum
— behozatala —
Adams Brothers & Co.
cégtől LONDON E. C.
Egyedüli főraktár
Kostelitz Miksa urnál
Zalaegerszeg.

„KING” valódi Jamaika Rum.

Valódi Jamaika Rum. Adams Brother & Co. London.

Alapított 1878 évben.
Kitüntette az ezredéves kiállításon 1896

Alulírott vagyok bátor a t. közönség szíves tudomására hozni, hogy az **Ujváros-utca 24. sz.** alatti raktáramban készletben tartok minden, a legújabb styl és színben saját műhelyemben készült

cserép kályhakat, kőszén-, fa-, coaks stb. tüzelésre, töltő- és szabályozható, huzamosan égő kályhakat, öntött vas vagy samotte betéttel, úgy szinte cseléd lakhoz szükséges egyszerű szemes kályhakat, csinos kivitelben s jutányos ár mellett.

Elvállalom továbbá bármiféle rajz és szín szerinti kályhák, kandallók, takaréktűzhelyek, kerti állványok, virágvázak stb. elkészítését.

Javításokat a legnagyobb gonddal eszközöltetek s jutányosan számítottok.

Szíves megkeresést kérve maradtam tisztelettel

PITTERMANN ISTVÁN
agyag kályha készítő.

Ezen cognacnak minden vevője fel van jogosítva arra, hogy azt eredeti csomagolásban az alább nevezett intézetben díjmentesen felülvizsgáltassa.

Ajánlva első rendű orvosi tekintélyektől.
Camis és Stock első trieszti cognac-pároló intézete Barcolában (Trieszt közelében)

ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intézetének ellenőrzése mellett (Bécs) készül.

Egy üveg ára 5 korona, fél üvegé 2 korona 60 fillér.
Kapható gyógyszertárakban és minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

A cs. és kir. osztrák belügyminiszteriumtól jóváhagyott élelmezési és élvezeti cikkek vizsgáló intézetének (Wien, IX. Spitalgasse 31.) vegyi ellenőrzése alatt.

! Köhögésben !

szenedő

kisértse meg a köhögést csillapító és kellemes ízű

Császár Mell-bonbont.

2740 hatásúlag igazolt bizonyítvány szől mellett és hogy sikerrel használható köhögésnél, katarrusnál és elnyálkásodásnál. Kapható 20 és 40 filléres csomagokban Schmidt Győző zalaegerszegi cukrásznál.

IFJ. STETKA PÉTER

okleveles mérnök

mérnöki irodája

Zalaegerszeg, Kossuth Lajos-utca

(Botfy-féle ház)

Elvállal földméréseket, tagosításokat, parcellázásokat, gazdasági épületek, lakóházak tervezését; szakértői szemléket, becsléseket.

3396/kg. 903.

Hirdetmény.

Zalaegerszeg város közönsége a tulajdonát képező az »Arany Bányá«-hoz címzett két emeletes, a mai kor igényeinek megfelelően épült és a város főterén fekvő szállodáját **1905. év január 1-től 1914 év december 31-ig** terjedő 10 évre módosított feltételek mellett

haszonbérbe

adja. — Kikiáltási ár **12000 (tizenkétezer)** korona évi bérösszeg.

A bérbeadás **1903. év november hó 28-ik napjának d. u. 3 órájáig** a polgármesteri hivatal iktatójába benyújtandó zárt írásbeli ajánlatok alapján történik. Felhivatnak tehát a vállalkozni szándékozók, hogy a kikiáltási ár 10%-át készpénzben a városi pénztárba előzetesen letenni s az arról szóló nyugtát a zárt ajánlathoz csatolni sziveskedjenek, mert e nélkül benyújtott ajánlat figyelembe vétetni nem fog.

A bérbeadás részletes feltételei külön pontokba foglalva bérmentesen bárkinek kérelmére megküldetnek.

Zalaegerszeg r. t. város tanácsának 1903. október 31-én tartott üléséből.

Várhidy Lajos
polgármester.

Minden háziasszony

üdvözölhető, aki az egészség, takarékoság és jóízre való tekintetből a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávéát használja.

Tiszteletteljes kérelem: A bevásárlásnál ne kérjen egyszerűen »maláta kávé«, hanem mindig határozottan — Kathreiner-féle — Kneipp-maláta kávéát, s azt csakis az itt ábrázolt eredeti csomagokban fogadja el!

